

33.2
ΑΘΗΝΑ (Α.Π.Ε.)

23 - 5 - 1984

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ - ΠΑΛΜΕ

Ο Πρωθυπουργός κ.Ανδρέας Γ.Παπανδρέου και ο Πρωθυπουργός της Σουηδίας κ. Όλαφ Πάλμε έδωσαν, σήμερα το πρωί, στις 6.30' (ώρα Ελλάδας) κοινή συνέντευξη Τύπου - μέσω δορυφόρου - στο αμερικανικό τηλεοπτικό δίκτυο "ABS".

Η συνέντευξη, που προβλήθηκε στην εκπομπή "Νυχτερινή γραμμή" και την οποία πήρε ο δημοσιογράφος κ.Τεν Κόπελ, αφορούσε την κοινή πρωτοβουλία των έξι ηγετών κ.κ. Ντε λα Μαδρίντ Πάλμε, Παπανδρέου, Νυερέρε, Γκάντι και Αλφονσίν - και την κοινή τους έκκληση στις υπερδυνάμεις για το πάγωμα των εξοπλισμών και την επανάληψη του διαλόγου Ανατολής - Δύσης.

Το κείμενο της συνέντευξης έχει ως εξής:

ΕΡΩΤΗΣΗ: Πρωθυπουργέ Ανδρέα Παπανδρέου, οι σκοποί σας είναι ευγενικοί και οι προθέσεις σας καλές, αλλά τί σας κάνει να πιστεύετε ότι είτε οι ΗΠΑ είτε η Σοβιετική Ένωση θα δώσουν σημασία σε σας;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Πιστεύω ότι πρόκειται για μια καλή ερώτηση. Φανερώνει, πράγματι, ότι μόνη η λογική δεν επιδρά στις αποφάσεις των υπερδυνάμεων. Θα απαντήσω απ'ευθείας λέγοντας πως ανεξάρτητα από το πόσο αποτελεσματικοί μπορεί να είμαστε, έχουμε μια αίσθηση καθήκοντος προς το λαό μας και γενικά προς την ανθρωπότητα, ώστε να πάρουμε μια σαφή θέση και να καταδικάσουμε τις συνεχιζόμενες προσπάθειες για την επίτευξη στρατιωτικής υπεροχής. Θεωρώ επίσης πως η φωνή της ανθρωπότητας πρέπει να ακουσθεί, ότι εμείς οι έξι δεν νομίζουμε ότι θα παραμείνουμε έξι, αλλά ότι οι ηγέτες, οι κυβερνήσεις και οι λαοί στις πέντε Ηπείρους θα ενωθούν μαζί μας σ'αυτή την μεγάλη ανθρώπινη προσπάθεια για τον περιορισμό του αγώνα των εξοπλισμών, για αποκατάσταση της ύφεσης και του διαλόγου ανάμεσα στη Σοβιετική Ένωση και στις Ηνωμένες Πολιτείες.

ΕΡΩΤΗΣΗ: 'Ας στραφώ στο συνάδελφό σας, στη Σουηδία. Πρωθυπουργέ Πάλμε, γιατί αυτή η ενέργειά σας δεν θα μπορούσε να θεωρηθεί σαν μια άσκηση πίεσης πρωταρχικά στις ΗΠΑ, όπου η κοινή γνώμη έχει μεγαλύτερη επίδραση από εκείνη της Σοβιετικής Ένωσης. Με άλλα λόγια δεν μπορεί να θεωρηθεί ως μια μονόπλευρη έκκληση;

ΟΛΑΦ ΠΑΛΜΕ: 'Οχι. Γιατί να μειώσουμε την ισχύ της Δημοκρατίας; Θα έπρεπε να είσασταν υπερήφανοι που έχετε μια ελεύθερη χώρα στην οποία η Δημοκρατία και η κοινή γνώμη μπορούν να διαδραματίσουν ένα ρόλο.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Δεν πρόκειται για υπονόμευση αυτής της υπερηφάνειας κ. Πρωθυπουργέ, αλλά για απορία αν θα υπάρξει κάποια επίδραση στην άλλη πλευρά.

ΟΛΑΦ ΠΑΛΜΕ: Ναι, το πιστεύω, πρώτα επειδή υπάρχει στην πραγματικότητα κοινή γνώμη στη Σοβιετική Ένωση που φοβάται τον πόλεμο και εξ άλλου πιστεύω ότι και οι δύο υπερδυνάμεις καταλαβαίνουν ότι αυτός ο ανταγωνισμός στους εξοπλισμούς τις καθιστά ολοένα περισσότερο ανασφαλείς και ότι ποτέ δεν θα μπορέσουν να διεξάγουν έναν πυρηνικό πόλεμο χωρίς να εξολοθρεύσουν το ανθρώπινο είδος. Η προοπτική αυτή θα πρέπει να προκάλεσε μεγάλο φόβο στη χώρα τους. Αν θα μπορούσαν να πετύχουν ένα εξισορροπημένο περιορισμό, θα αισθάνονταν περισσότερο ασφαλείς και ευτυχισμένοι για το μέλλον και γι' αυτό το λόγο απευθύνουμε έκκληση στους ηγετικούς κύκλους και την κοινή γνώμη.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Πρωθυπουργέ Παπανδρέου, ας παραμερίσουμε για μια στιγμή την κοινή γνώμη. Μήπως θα ήταν περισσότερο αποτελεσματικό αν εσείς οι έξι είχατε απευθυνθεί ιδιωτικά και ήσυχα στην ηγεσία των ΗΠΑ και της Σοβιετικής Ένωσης, λέγοντάς τους ότι δεν επιθυμείτε να τους κολλήσετε στον τοίχο, αλλά ότι θα συνεργαστείτε μαζί τους.

Α. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ: Αν η ενέργεια αυτή ήταν αποτελεσματική, δεν θα είχαμε διστάσει. Εκφράσαμε τις απόψεις μας σε πολλές περιστάσεις και με όλα τα μέσα. Αυτή τη στιγμή επιθυμούμε να προκαλέσουμε μια γενική αίσθηση του κινδύνου ότι κινούμαστε με τρομερή ταχύτητα προς το πυρηνικό ολοκαύτωμα. Επιθυμούμε να κινητοποιήσουμε την κοινή γνώμη, κάθε έναν στις πέντε Ηπείρους, για να αντιμετωπίσουμε το μεγάλο κίνδυνο για την ανθρώπινη επιβίωση που μας απειλεί σήμερα.

Επιτρέψτε μου κ.Κόπελ να υπενθυμίσω ότι αυτό που αποκαλούμε επίτευξη ισορροπίας δεν έχει πλέον νόημα, εφόσον κάθε μια από τις υπερδυνάμεις μπορεί να καταστρέψει τον κόσμο δέκα φορές.

Επομένως, αυτό που επιζητούν, δεν είναι η ισορροπία,ας το ξεκαθαρίσουμε. Απεναντίας είναι υπεροχή. Εάν για παράδειγμα αναπτύξουμε τον αντιβαλλιστικό πύραυλο πριν από τον ανταγωνιστή μας, έχουμε πάλι μια μονοπωλιακή κατάσταση, η οποία μπορεί να οδηγήσει σε πόλεμο. Μπαίνουμε σε μια φάση κατά την οποία ακόμα και το διάστημα, το οποίο θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για να βελτιωθεί η ανθρώπινη μοίρα, μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την καταστροφή του πλανήτη. Αυτές είναι οι ανησυχίες μας και οι ανησυχίες κάθε πολίτη οποιασδήποτε χώρας. Οι υπερδυνάμεις πρέπει να καταλάβουν ότι δεν ρυθμίζουν τα προβλήματά τους αλλά ότι σφραγίζουν τη μοίρα της ανθρωπότητας.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Επιτρέψτε μου, Πρωθυπουργέ Πάλμε, να σας ρωτήσω το εξής: Στην πρότασή σας και οι έξι προτείνετε το άμεσο πάγωμα της ανάπτυξης και δοκιμής των πυρηνικών όπλων, αλλά δώσατε μικρή σημασία στη δυσκολία που θα συναντούν και οι δύο πλευρές για να εξακριβώνουν τί κάνει η άλλη πλευρά. Υποστηρίζεται ότι έχετε μια απάντηση γι' αυτό το θέμα. Ποιά είναι αυτή;

ΟΛΑΦ ΠΑΛΜΕ: Επιτρέψτε μου πρώτα να υπενθυμίσω το στόχο μας. Βρίσκομαι σε ένα νησί στη Βαλτική θάλασσα ακριβώς σ' αυτό που θα μπορούσε να θεωρηθεί σύνορο μεταξύ Ανατολής - Δύσης και όχι νότια από μας, υπάρχουν τα σύνορα, τα πραγματικά σύνορα, μεταξύ Ανατολικής και Δυτικής Γερμανίας. Και από τις δύο πλευρές αυτών των συνόρων υπάρχουν χιλιάδες, "σμήνη" πυρηνικών όπλων, ναρκών, οπλοστασίων, βομβών, πυρηνικά όπλα που το καθένα έχει τη φονική δύναμη μιας βόμβας της Χιροσίμα. Τώρα, όλα αυτά θα μπορούσαν να πυροδοτηθούν από λάθος, από ατύχημα, από λανθασμένη εκτίμηση ενός τοπικού διοικητή, γεγονός που εξηγεί πολλούς από τους φόβους των Ευρωπαίων στην Ανατολή και τη Δύση.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Επιτρέψτε μου να σας διακόψω, αλλά δεν σας ρώτησα γι' αυτό το φόβο.

ΟΛΑΦ ΠΑΛΜΕ: Από τεχνολογική άποψη όμως, η ανάπτυξη έφθασε σε ένα αποκορύφωμα, επειδή σήμερα είναι πολύ δύσκολο να πραγματοποιήσεις οποιαδήποτε δοκιμή πυρηνικών όπλων, χωρίς να γίνεις αντιληπτός. Διαθέτουμε τα τεχνολογικά μέσα, που έχουν αναπτυχθεί σ' αυτή τη χώρα μεταξύ άλλων, για να παρακολουθήσουμε από κοντά οποιαδήποτε δοκιμή ακόμα και υπόγεια. Είναι πολύ δύσκολο, ενώ σε παρακολουθεί ένας δορυφόρος, να εγκαταστήσεις ή να κατασκευάσεις οποιοδήποτε πυρηνικό όπλο.

Εκτός από την τεχνολογία αυτή, αυτό που χρειαζόμαστε είναι το δικαίωμα μιας επί τόπου επιθεώρησης που θα βεβαιώνει ότι οι υποψίες αυτές είναι λανθασμένες.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Πράγμα που η Σοβιετική Ένωση αρνείται σταθερά.

ΟΛΑΦ ΠΑΛΜΕ: Ναι, αλλά δικαιολογημένα ανησυχούν σε αυτό το θέμα, επειδή καταλαβαίνουν ότι χρειάζεται να προχωρήσουν σ' αυτό το σημείο, ώστε να δεχτούν διάφορες μορφές επιτόπιας επιθεώρησης. Διαφορετικά δεν θα έχουν τον αποπλισμό που υποστηρίζουν ότι χρειάζεται. Επομένως, σ' αυτό το σημείο υπάρχει σαφώς ανάγκη για παραχωρήσεις των Σοβιετικών στις απόψεις των άλλων. Το τίμημα που χρειάζεται να καταβάλουν, επιμένοντας στην άρνησή τους, νομίζω ότι θα είναι να αποδεχτούν μια μεγαλύτερη μείωση των δικών τους εξοπλισμών.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Πρωθυπουργέ Παπανδρέου, στην αρχή της συζήτησής μας είπατε ότι ελπίζετε πως θα υπάρξουν και άλλοι που θα συμπαραταχθούν μαζί σας. Μήπως ξέρετε κάποιους, που είναι έτοιμοι να το κάνουν;

Α. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ: Ήδη, είχαμε τη δήλωση του Πάπα, του Παγκόσμιου Συμβουλίου Εκκλησιών και, σύμφωνα με πληροφορίες, άλλοι αρχηγοί κρατών θα συμπαραταχθούν μαζί μας.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Υπήρξε κάποια αντίδραση από τη Μόσχα ή την Ουάσιγκτον;

Α. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ: Από την Ουάσιγκτον υπήρξε αντίδραση που κατ' αρχήν αποδέχεται αυτή την προσπάθεια, αυτή την πρωτοβουλία, αλλά αρνείται πως είναι δυνατόν να υπάρξει άμεσο πάγωμα των εξοπλισμών. Δεχτήκαμε επίσης μια ήπια αντίδραση από τη Μόσχα, ότι οι αρχές αυτές είναι συνεπείς με τη δική της αντίληψη του προβλήματος.

Κύριε Κόπελ, αναρωτιέμαι αν θα μπορούσα να επισημάνω κάτι, που θεωρώ σημαντικό στη συζήτηση. Η στρατηγική ταχύτητα των όπλων σήμερα μειώθηκε τόσο πολύ, για παράδειγμα στην Ευρώπη περίπου 4 με 5 λεπτά για έναν πύραυλο "Πέρσινγκ" και αντίστροφα. Άλλαξε 4 ή 5 λεπτά. Καμιά πολιτική δομή, καμιά κυβέρνηση δεν έχει τον καιρό να εκτιμήσει, αν θα απαντήσει ή όχι. Φτάσαμε στο σημείο που όλα αυτά θα ρυθμίζονται με ηλεκτρονικό υπολογιστή. Κατά κάποιο τρόπο χάσαμε τον έλεγχο της ισορροπίας του τρόμου. Πιστεύω ότι αν αυτό δεν γίνει κατανοητό από τους πολίτες του κόσμου και τις κυβερνήσεις τους, θα αντιμετωπίσουμε την καταστροφή.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Πραγματικά πιστεύετε κύριοι, πως "το αντιπυρηνικό πνεύμα" μπορεί να υλοποιηθεί;

Α. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ: Μακάρι να μπορούσε. Ήμουν αισιόδοξος κ. Κόπελ, αλλά δεν είμαι τόσο πολύ. Δεν πιστεύω ότι εκείνοι που κρατούν στα χέρια τους το μέλλον του κόσμου, έχουν συνειδητοποιήσει αρκετά τί επιφυλάσσει το μέλλον για όλους μας, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων.

ΚΟΠΕΛ: Κύριοι, ευχαριστώ και τους δυό σας. Σας θαυμάζω για το θάρρος σας, για το όραμά σας και μπορεί μονάχα να σας ευχηθεί κανείς καλή τύχη στην αποστολή σας.
